

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	โครงสร้างทางการบริหารขององค์กรศาสนาหลักในประเทศไทย กรณีศึกษา: ศาสนาพุทธ อิสลาม และคริสต์		
ชื่อผู้เขียน	นายนพดล ปัญญา		
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต			
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร. ปรีชา เจริญ	ประธานกรรมการ	
	รองศาสตราจารย์ ดร. จักรพันธ์ วงษ์บูรณาวิทย์	กรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพรัช ตระการศิรินนท์	กรรมการ	

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษา โครงสร้างทางการบริหารขององค์กรศาสนาหลักในประเทศไทย กรณีศึกษา: ศาสนาพุทธ อิสลาม และคริสต์ โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างการบริหารงานขององค์กรที่รับผิดชอบของศาสนาพุทธ อิสลาม และคริสต์ในประเทศไทย 2) เพื่อศึกษาบทบาทของกรรมการศาสนาในการบริหารงานด้านศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวข้องกับองค์กรทั้งสามศาสนา 3) เพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรคในการบริหารงานพระศาสนาขององค์กรที่รับผิดชอบการบริหารศาสนาทั้งสามศาสนาของประเทศไทยในปัจจุบัน

วิธีการศึกษาเน้นการศึกษาวิเคราะห์เอกสารเป็นหลักร่วมด้วย โดยใช้วิธีการอธิบายแบบพรรณนา วิเคราะห์ และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิตลอดถึงผู้บริหารในองค์กรศาสนาต่าง ๆ ผลการศึกษาพบว่า ศาสนาพุทธ มีองค์กรในการบริหาร คือ มหาเถรสมาคม เป็นองค์กรหลักและองค์กรสูงสุดในการบริหารงาน แบ่งการบริหารคณะสงฆ์เป็น 2 ส่วนคือ การบริหารส่วนกลาง มีคณะกรรมการมหาเถรสมาคมเป็นคณะผู้บริหาร และการบริหารส่วนภูมิภาคที่มีลำดับชั้นการบริหารลดหลั่นกันลงมาตามตำแหน่งทางด้านการปกครอง เป็นภาค จังหวัด อำเภอ ตำบล การจัดโครงสร้าง

องค์กรในการบริหารในปัจจุบันยึดถือและเป็นไปตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2535

ศาสนาอิสลาม มีการจัดองค์กรและการบริหารองค์กรในปัจจุบันตามพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. 2540 มีองค์กรในการบริหารแยกเป็น 3 ระดับคือ คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด

ศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกมีสภาประมุขแห่งบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย เป็นองค์กรสูงสุดในการบริหาร แบ่งการบริหารงานเป็น 3 ระดับคือ การบริหารระดับประเทศ การบริหารระดับเขตมิชชัน และการบริหารระดับโบสถ์ ส่วนนิกายโปรเตสแตนท์ที่เข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทยและที่ทางราชการรองรับทั้ง 4 องค์กร มีการจัดองค์กรและการบริหารงานส่วนใหญ่ในรูปของคณะกรรมการและยึดถือธรรมเนียมของแต่ละองค์กรเป็นกฎหมายหลักในการบริหารงาน

สำหรับบทบาทของกรมการศาสนาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรศาสนาทั้งสามศาสนาพบว่า เป็นหน่วยงานของฝ่ายรัฐที่ให้การส่งเสริม ดูแล ทำนุบำรุงพุทธศาสนาซึ่งถือว่าเป็นศาสนาหลักประจำชาติไทย และให้ความอุปถัมภ์ศาสนาอื่นๆ ที่ทางราชการรับรอง โดยดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบที่กำหนดไว้

และในส่วนของปัญหา อุปสรรคในการบริหารงานขององค์กรที่เกิดจากการจัดองค์กรที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคที่แตกต่างกันออกไป แต่ที่สอดคล้องและคล้ายคลึงกัน คือ ปัญหาทางด้านการบริหารงานทั่วไป ปัญหาด้านงบประมาณ และปัญหาด้านบุคลากร

Thesis Title Administrative Structure of Major Religious Organizations in Thailand: A Case Study of Buddhism, Islam, and Christianity

Author Mr. Noppadol Panya

M.P.A.

Examining Committee

Lect. Dr. Pricha Jengjalern	Chairman
Assoc. Prof. Dr. Chakrapand Wongburanavart	Member
Assist. Prof. Pairat Trakarnsirinont	Member

ABSTRACT

This study entitled, Administrative Structure of Major Religious Organizations in Thailand: A Case Study of Buddhism, Islam, and Christianity has the following objectives: 1) to analyze the administrative structure of religious organizations in Thailand, namely, Buddhism, Islam, and Christianity; 2) to study the role of Department of Religious Affairs in religious administration; 3) to examine the problems and obstacles that the responsible organizations of these three major religions are now facing.

This study used documentary research together with in-depth interview of top administrators of concerned organizations. The study found that in Buddhism, the highest executive body is called Mahathera Samakom or Council of Elders (The Sangha Supreme Council). There are two levels of Sangha Administration; the Central and the Local Administration. As for the Central Administration, the Sangha Supreme Council is the top executive body. For the local administration, there are different hierarchical levels of

administration down the line from regional, provincial, district and commune levels. The present administrative structure is based on the Sangha Act of B.E. 2505 and the Sangha Act of B.E. 2535.

As for Islam, the administrative structures at present follows the guidelines of the Islam Act of B.E. 2540 which divides the administration of Islam into three-level committees, the Central Islamic Committee, the Provincial Islamic Committee and Islamic Committee at the Mosque level.

As for Christianity, the Roman Catholic has the Bishop's Conference of Thailand as the highest organization. Its administration is divided into three levels, national administration, diocese administration, and the church level administration. The Protestant Sect has four major administrative organizations. These organizations are run by committees and have their own constitutions to be used as a basis for their administration.

The Department of Religious Affairs has provided support for major religions in the country, including the three religions in this study. Even though Buddhism seems to receive more attention in terms of financial and administrative support as a national religion, the Department of Religious Affairs enforces the law equally and supports all other religions acknowledged by the law of Thailand.

As far as problems and obstacles are concerned, it was found that all of these three religious organizations have common administrative problems. These include general management, financial management, and personnel management problems.